

AD QVODLIBETARIAM QVÆSTIO MEDICA. MATVTINIS AGITANDA

CONCERTATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XII. IANVARII.

M. RENATO CHARTIER DOCTORE MEDICO REGIO, MODERATORE SAPIENTISSIMO.

An die impari crisis, pari secura ῥεῖσας?

VTVM naturæ & morbi duellum Crisis est in morbo ad melius, aut deterius, mortem, aut salutem *μετὰ τὴν ἐξέρχουσαν*. Quæ sit naturâ humorum prauos à probis fecernente, eosque ad excretionem præparante. Duplex autem cum sit crisis, imperfecta, & perfecta; hæc cerè *ἐν σπυρί* legitimis cõditionis signis crisis tempus, celeritatem, & securitatem denunciantibus, & diebus suis quos *ῥεῖσας* vocant apparentibus, indicata: *παρὰ* insigni excretionem, aut abscessu laudabili; *ἀπὸ δυνος*, si sine periculosis symptomatis addit ægrotanti *ἐν φρεσὶ*; *ἄσφαλτος*, si nullæ supersint morbi reliquæ, nec in metu sit relapsus; *ῥάστα*, si die sit critico, qui arbitet & iudex dũscertationum naturæ & morbi est. Si denique ægrotantis naturæ, ætati, temperamento, & morbo conueniat.

TCRISIS, sic paroxysmi tempore haudquaquam celebranda *ῥεῖσας*, vt nec phlebotomia. Vtramque simul fieri nefas. Hæc humorum plenitudinem, *ῥεῖσας*, & ad animi deliquium facienda, vacuatilla morbosam materiam pro medicamento viribus excludit, sed religiosè præscribenda, cum venæ sectione periculiosior existat: sanis nullo tempore confert, neque ægris in morbi statu, nec sub cane & ante canem, neque in morbis qui hypaxim habent in sylvstrophica inflammatione, conuenit. Phlebotomia vero carbunculis, & febribus pestilentibus periculosa, putridis tamen vtilis, vt etiam pleuritis, dysentericis: neque gtaudis, pueris, & septuagenarijs est interdicienda.

DIEBV S imparibus a natura mouentur humores, illisque solis elucubentibus sit crisis bonis ægrotantium rebus; Solis siquidem septenarijs hæc summa priuilegia donantur, vnde meritò principes & *ῥεῖσας* dicti: hi in acutis tres sunt, septimus, decimusquartus, vicesimus, (quorum quartus, vndecimus, decimus septimus sunt indices) sed septimo prima laus debetur *criseos*, primulque decretorius habetur, qui Regi clementissimo comparatur, quique sexto tanquam tyranno opponitur, decimusquartus verè & perfectè criticus est, & acutorum morborum terminus; sed tamen vicesimus eorum longissimus. Critici quoque sunt vicesimusseptimus, trigessimusquartus, quadagesimus, sexagesimus, octogesimus, centesimus, centesimusvicesimus. Post hunc numerum dierum veniunt menses, & anni critici, vt septimus mensis, septimus annus.

IES vero pares, sextus, octauus, decimus, duodecimus, decimus-octauus, & ceteri verè medicinales dicuntur, quòd turd his diebus cathartica ægrotantibus exhibeantur, vt Biliosus cholagoga, vt Aloe, Rheum, Fumaria (quæ calida siccata est). Pituitosis phlegmagoga, vt cnicus Orientalis, Agaticus, & Scilla, ex qua vinum scillinum, & acetum scillinum, medicamenta diuina vitam hominum diuturniorem efficiunt. Melancholicis melanagoga, vt Senna, Polypodium & Elleborus; Vniuersali cacochemia Catholica, & Polychresta. Quæ singula humores trahunt ac purgant non temperamento, neque quia contraria, aut similia, aut leuia, aut graua, sed facultate quam cœlitus sortita sunt. Hiscæ verò diebus Crises nunquam natura molitur.

VM autem humor quouis noxijs Crisean materia sit, in solos etenim humorales morbos cadit crisis: efficiens vero cœlum, præsertimque luna & natura, *ὅθεν ἀνω φύσις ῥεῖσας*, quæ licet *ἐπὶ αἰθέρα* motus tamen edit certos, & constanti definitos ordine; hinc ordinata res est, quæ motiones suas statim circuitibus perficit, vnde vnica morborum medicatrix, medicamentorum directrix, & crisean motrix, dum humores coquit, fecernit, excernit diebus imparibus, quibus cathartica exhibita ægros ad exitum præcipitant.

Ergo die impari crisis, pari secura ῥεῖσας.

Propugnabat Lutetiæ Parisiorum GUILLELMVS GERBAULT Pontefianus Anno Domini 1612.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Dionysius Guerin.

M. Iacobus Letus.

M. Ioannes Rioltant. P. R.

M. Andreas le Gros.

M. Ioannes le Mercier.

M. Michaël Tourain.

M. Simon Pietre.

M. Georgius Cornuty.

M. Claudius Boyum.